

Kmetijstvo.

Črtice za sadjarje.

IV.

Govorili smo že, da drevesnica mora biti ograjena in sedaj naj nekoliko spregovorimo še o tej ograji. Pred leti so bile drevesnice navadno obzidane. Taka ograja je pa seveda veliko stala in vendar se je pokazalo, da ni popolnoma ugajala svojemu namenu. Drevesa, ki so izrastla v taki drevesnici v zatišji, niso vspevala, ko so se presadila na odprte kraje, kjer je od vseh strani pihal veter. Bila so preveč pomehkužena. Zaradi tega so pa zadnji čas začeli drevesnice obgrajati z ograjo od žice, ali pa s tako leseno ograjo, da skozi jo lahko veter vleče, kakor se mu zdi. Drevesa iz takih drevesnic mnogo lepše vspevajo.

Kjer misliš napraviti drevesnico, zemljo dobro prekopaj in sicer 40 do 80 cm. na globoko. Če imajo rastline v drevesnici ostati le kaki dve leti, tedaj pač zadošča, če se prekoplje le 40 cm. globoko, drugače naj se pa le prekoplje globokeje. To okopavanje ima več namenov. Zemlja se zrahlja in pomeša, drevesca potem v njej lepše delajo koreninice. Poleg tega pa iz dobro okopane drevesnice lažje jemlješ drevesca, kadar jih presajaš ali razpošiljaš, kakor pa iz slabo obdelane, iz kakeršne jih skoraj brez znatnega poškodovanja koreninic skoro vzeti ne moreš.

Okopavanje je treba jako skrbno izvršiti. Kdor bi drevesnico le površno obdelal od nje ne bode imel zaželenega dobička. Pri okopavanju naj se tudi pobirajo črvi, da potem ne izpodjedajo mladih drevesc. Kamenje naj se tudi hkrati odpravi z njive, ravno tako naj se odpravijo ruše, da potem trava drevesnice ne prerašča. Okopavati je najbolje spomladi, ko se je zemlja že otajala. Baš napačno pa tudi ni, če se okopava po zimi. Če je sneg, naj se okopana drevesnica lepo pokrije s snegom, paziti pa moramo, da snega ne spravimo v zemljo. V tem slučaju dosegli bi baš nasprotno, kakor bi namepravali. Sneg bi ne obvaroval zemlji gorkote, temveč bi jo le še prav shladil in zatorej bi mlada drevesca le slabo uspevala. Ko bi se v zemlji stajal sneg, bi se zemlja semtertja udrila in videli bi, da smo jo zastonj lepo uravnavali.

Gledati pa moramo tudi na zboljšanje zemlje. Če so tla peščena, je dobro, če jej pridenemo ilovnate ali glinaste prsti, ker potem bolje drži vlago. Če zemlja ni posebno dobra, jo moramo tudi pognojiti. Za to je dobro cestno blato, gips, apno, razna umetna gnojila in pa živalski gnoj. Poslednjemu je celo dajati prednost pred umetnimi gnojili. Dobro je, če se ne rabi prav sveži gnoj, temveč tak, ki je že ugodil. Če pa tacega nimaš, pognoji s svežim gnojem in videl bodeš, da tudi tako gnojenje ni brez uspeha.

Poučni in zabavni del.

Balkanska mesta.

Sofija ali Sredec.

(Dalje.)

Kod središče kulturnega življenja bolgarskega ima Sofija seveda tudi največ tiskaren in knjigaren. Prvih je najmanj, poslednjih pa sedem. Največja tiskarna je državna tiskarna, ki je z vsem dobro oskrbljena. V njej tiskajo se v prvi vrsti državna pa tudi mnoga druga dela. Ta tiskarna ima 226 različnega osebja. Potem je pa posebno vredna, da se omeni, tiskarna liberalnega kluba. Dela sofijskih tiskaren zadoščajo popolnoma zahtevam sedanjega časa.

Seveda v Sofiji izhaja največ bolgarskih listov, ki se vedno množe. Sedaj jih je vkupe menda 16. Med temi je pa samo šest političnih, drugi so pa poučni in zabavni. Gotovo je to veselo znamenje, da se v Bolgariji posebno poslednji čas množe poučni listi. Dnevnik izhaja v Sofiji samo jeden, namreč vladna „Svoboda“, ki je jako dobro uredovana. Najboljši znanstven list je „Sbornik“ naučnega ministerstva, ki izhaja v četrletnih zvezkih po 40 do 50 tiskanih pol.

V Sofiji ima sedež tudi Bolgarsko književno društvo. To društvo je nekoliko podobno „Maticam“ drugih slovanskih narodov. To društvo so osnovali bolgarski rodoljubi že 1869. leta v Brailu v Rumuniji, ker tedaj v Turčiji tla niso bila ugodna za taka društva. To društvo pa ni prvo tako. Že 1857. leta so bili bolgarski rodoljubi osnovali podobno društvo v Carigradu, pa je vsled neugodnih razmer moralo kmalu prenehati. Turki videli so v vsakem bolgarskem pisatelji državi nevarnega človeka. Omenjeno društvo je od 1858. do 1862. l. izdajalo nepolitični list „Bolgarski Knjižici.“

Pa tudi društvo v Brailu se je imelo boriti z velikimi težavami. Razni trgovci so podpisali glavnice 200.000 frankov, ali le neznatni del tega denarja se je v resnici vplačal. Po osvobojenji Bolgarije se je društvo premestilo v Sofijo, kjer se je sprva lepo razvijalo. Narodno sebranje je temu društvu dovolilo za 12000 levov (frankov) letne podpore. Politične zmešnjave v Bolgariji so pa tudi precej ovirale razvoj tega društva, katero izdaja znanstven list „Periodičesko Spisanje.“ V Brailu je izšlo 12, v Sofiji pa nad 40 zvezkov omenjenega lista. V tem listu je nagromadenega jako veliko znanstvenega gradiva, posebno o bolgarski zgodovini in književnosti. Kot prilogo je ta list prinesel cele knjige. Tako je nedavno kot priloga izšla knjiga o meteorologiji.

Poleg tega društva je pa v Sofiji še druga družba, ki skrbi za povzdigo izobraženosti bolgarskega naroda; „Družba sv. Klementa.“ Ta družba je podobna naši družbi sv. Mohorja in izdaja na leto po več knjig za prosto ljudstvo. Po pravilih morajo slednje leto te knjige obsegati najmanj štirideset tiskanih pol. Ta družba se je že